Ч. 252. Чернівцї, пятниця дня 15. (27.) листопада 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находать ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Домашні справи.

В числї 94-ім Gazety polskiej з недїлї вичитали ми інформацию, що близше обходять нашу ґазету. Кілька днів вижидали ми нарочно, щоб сї інформациї перепечатали иньші часописи польскі і рускі та подали свої уваги, з котрих би можна було зміркувати, яке хто має бажанє. Оскілько знаємо, до нинїшного дня повторило сю вістку лише *Дѣло*, не додавши від себе нїчого замітного, і ґазета Гершка Чопа Buk. Rundschau, з котрою нїхто не числить ся. Так отже вже з того може Gaz. pol. бачити, що якось не хочуть люди вірити сї інформациям, бо і справдї, они безпідставні і видумані. Gaz. pol. подала іменно таку вістку, що в виду основаня Католицкого руско-народного Союза у Львові

„сходить на другий плян дотеперішна фракция п. Барвіньского, репрезентована черновецкою *Буковиною*. Ся фракция — як довідуємо ся — має в Галичинї потонути в Католицкім руско-народнім Союзї. Через те саме *Буковина* стала би лише півурядовим орґаном буковиньскої Руси і перемінила би ся наново на тижневник. Сї зміни заповідають на новий рік. Нова орґанїзация руска (Католицкий Союз в Галичинї) під новим протекторатом епископату без сумніву зробить рішучий вплив на спокійнїйший і більше одностайний хід акциї виборчої до ради державної в руских повітах.“

*

Хибні ті інформациї Gazety polskiej раз в тім, що в Галичинї „фракция“ п. Барвіньского не потоне в якійсь орґанїзациї, неподібній проґрамою до дотеперішних поступків партиї Барвіньского, бо нїхто иньший, лише та сама партия зорґанїзувала ся тепер в Союз, значить не потопає, а противно вилазить на верх в докладно означеній формі. І хибні ті інформациї Gaz. pol. також в тім, що „через те саме“ (т. є. через повстанє львівского Союза) „Буковина“ має з новим роком почати виходити лише раз на тиждень; бо правдою єсть, що „Буковина“ як виходить тепер що дня кромі недїль і сьвят, так само буде виходити і в 1897-ім роцї.

*

Коли „Буковина“ торік стала виходити чотири рази в тиждень, галицкі ґазети рускі приняли се великим здивованєм, „Дѣло,“ мало обзнакомлене з буковиньскими відносинами, не розуміло, по що має ся видавати частїйше „Буковину,“ бояло ся конкуренциї і кпило собі, що наша ґазета мусить змінити наголовок і назвати ся доконче „народною,“ бо — мовляв — у нас вже така натура, що се слово любимо... Тимчасом „Буковина“ остала ся „Буковиною,“ до Львова — як чутка ходила — не переносила ся — і вже з того самого видко було, що передовсїм має служити буковиньским Русинам. Коли-ж комітет, що видавав нашу ґазету, рішив не брати собі прикладу з декотрих галицких руских ґазет, що про справи Русинів поза границями Галичини мовчать так само, як н. пр. про польскі заграничні справи, а старав ся по змозї познакомити читателїв „Буковини“ з житєм Русинів в Галичинї і на Українї, то опозицийні рускі часописи приняли і сї наші похвальні стараня кпинами, дотепкуючи собі словами: „орґан Руси-України.“ Тимчасом кождий розумний чоловік мусить уважати подібні стараня оправданими і корисними і заразом мусить бачити, що всї Русини мають богато спільних справ, котрими всї повинні інтересувати ся; а специяльно австрийскі Русини в Галичинї і на Буковинї мають тих спільних справ ще більше і мусять їх знати. Відносини наші до держави, до Поляків і Волохів, до москвофілів, економічні і просьвітні змаганя в австрийскій Руси — сї справи обходять так само галицкого як і буковиньского Русина і в сих справах буковиньска ґазета руска не повинна собі дати відобрати право промавляти, особливо коли в Галичинї добачує ширенє односторонних і несправедливих поглядів про них, з чого може вийти шкода і для буковиньских Русинів. Ми глубоко пересьвідчені, що коли-б редакция „Дѣла“ перенесла ся на буковиньский те-

З моєї подорожи до Сучави.

Написав

Мужик.

(Дальше).

Рано подякували ми добрим людям за нічліг тай поїхали далї битим гостинцем. Я чув, що колїя до Сучави рано від'їзджає, взяв від мого хлопця важки і поганяю сам, щоби не втратити. Конї, хоть від роботи, відпочили, ідуть скоро. Ми вже минули зелїзний міст в Чернівцях, чую: на стациї дзвонять: дзень-дзень-дзень, а потім ще два рази: дзень-дзень!

— Тут десь церква,— каже кум — дзвонять.

— Нї — кажу, се на стациї дзвонять, бо зараз буде колїя від'їзджати, коби ще хоть не втратити.

Я обернув батіг пужавном, та гай-гай, а конята дрібничуть, що можуть. Вже туй-туй коло стациї, нараз виринає з пороху против нас якась бричка, та грим! своєю осею в нашу вісь. Ми повилїтали як гарбузи з воза, а фірман від брички ще й нагнав ся батогом потягнути. — Як їдеш, мужику! — крикнув тай пігнав далї як шалений. Бідна головко! зачепив той недолюдок бричкою в наш віз і зломав вісь; що тут робити? А тут вже і полїцай прибіг та верещить, що не можна з фірою на дорозї стояти. На щастє якось вісь так зломала ся була, що єї можна було ще звязати. Ми стягнули колесо, повідчиплювали від коний, де які були злишні, посторонки, звязали вісь, затягнули знов колесо тай вйо! але вже лиш кроком, бо вісь лиш дихтить.

— Ви на колїю, бадю? — питає нас якийсь в синїм убраний панок, коли ми вже коло стациї стали, — ідїть-же чим скорше, бо зараз відходить.

Ми бігом через великі сїни туди, де білети продають, щоби й собі купити. Та де там... Заперто! А тут уже й третий раз дзвонять! потім крякнув хтось фертик, так я при війску, потім машина фів! тай рушає... Мій кум як не зірве ся та на здогін за колїєю. — Чекайте ще трохи — кричить — бо ми ще не сїли! Але колїя лиш пофурдилила, а пани, що там на стациї були, в сьміх! Задиханий вернув ся мій кум і почервонів як когут з злости, що не міг спинити колїю.

— Що то за погана натура в тих Нїмців! — каже. Я прошу, кричу: задержіть ся ще хоть трохи, але де... він мов оглух, жене...

— Тут — кажу — порядок, куме, не так як у нас по селах. У нас як закаже в громадї двірник, що кождий до того а до того часу має тілько а тілько купок ріни на дорогу навозити, або щось иньшого в призначений час зробити, то ви не кваните ся, бо знаєте, що він не один і не два рази ще вам скаже, щобисьте вашу повинність зробили. Добре було би, щоби і в нас такий порядок був: все в призначений час!

Не було тепер иньшої ради, як лиш чекати на другу колїю. Кажуть, що аж в ночи їде другий раз до Сучави; а я в ночи не хочу їхати, таки й бою ся; ніч своє право має. Вже мусимо, замісць в Сучаві, в Чернівцях ночувати, чей ще в недїлю до полудня будемо в церкви на відпустї.

Ми лишили фіру на підсїню в одній гостинници, а самі пішли розглядати ся по містї. Знаєте, днинка була робуча; як єї переблаучити? Я не привик так дурно валандати ся. Що то один день, а він без роботи менї роком. А як тоті в містї жиють, що не мають жадної роботи? Тоті великі богачі, та мало не всї панї та їх доньки; чи они знають в житю смак? За се я вже і нашого писаря питав. Він каже, що безробітні богачі цїлими днями лиш по корчмах та по каварнях пересиджують, там гроші пріграють, а вечером з цїлою родиною по театрах ходять. А жінки нїчого не роблять, лише вбирають ся, та вбирають ся, що днини, або й що години все в инче. То їх робота. В містї називають таку роботу модою; добра менї се робота: се розвійґріш, се гріхи!... Таки ми селяни краще жиємо... Що я вже і в тім містї не видів, на що я вже через той весь день не надивив ся! Там і жінки паньскі і дївчата якісь не такі, як у нас на селї. Голова — як голова, ноги — як ноги. от як в кождої людини, а тїла, вибачте, таки нема: нї то паук, нї пчола, в поясї тонка наче нитка. А ще є такі, що з такими дївчатами женять ся. А оно що годно? анї до роботи анї... от най не кажу.

рен і ту стала видавати свою ґазету, то инакше не поступала би, як поступають видавцї „Буковини.“

*

Торік і сего року були в Галичинї подїї, котрі тамошні рускі дневники осьвічували завсїгди лиш із свого партийного узкого становища. А щоби почути і противну думку о тих подїях, на те в Галичинї не було дневника, котрий би міг о них без церемонїй говорити. Тепер же звістна річ, що як рух поміж галицкими Русинами впливає навіть на ґруповане партий на Українї, так — розуміє ся — ще більше мусить він впливати і на буковиньских Русинів. Коли-ж сей вплив, відповідно до наших відносин, може нам тут в декотрих справах значно пошкодити, то річ ясна, що часопись буковиньских Русинів мусить реаґувати, як і реаґувала нераз. Тому „Буковина“ мішала ся у галицко-рускі справи і буде мішати ся.

Возьмем на се приклад. Не лиш ми, але й радикали пересьвідчені, що з москвофілами не треба входити в нїяку спілку, бо они суть великим лихом для нас і в Галичинї і на Буковинї. Коли-ж ми тут на Буковинї з москвофілами сяк-так упорали ся, що з них уже й десятої частини нема того, що колись було, — то в Галичинї тимчасом п. Романчук разом з „Дѣломъ“ кілька разів підперли москвофілів так, що зараз і наші буковиньскі кацапи стали виставляти голови. Чи-ж може хто сему дивувати ся, що ми передовсїм в інтересї буковиньских Русинів мусїли зараз противити ся таким поступкам п. Романчука? Очивидна річ, „словесна борба“ мусїла з того вийти, та чи за нами, коли боронимо інтересів буковиньских Русинів, галицкий народовець не добачить нїякої рациї? Коли в Галичинї, як кажуть, Русинам зле, а ми на Буковинї маємо обставини такі, що можемо сотворити сильну руску провінцию, то чи годить ся нас іґнорувати і в Галичинї вести полїтику без огляду на нас? Розважте!

А так то було не лиш з москвофільством, але й в богато иньших справах, що ми мусїли реаґувати на заходи галицких опозицийних полїтиків, бо з того передовсїм буковиньским Русинам виходила шкода.

*

Погляд на відносини Русинів до Поляків, який „Дѣло“ старає ся накинути своїм читателям, не доконче мусить бути найсправедливійшим, коли поминувши нас, і радикали розуміють ті відносини інакше. А як они розуміють, розповів се др. Франко у знаній своїй торішній відповіди Романовичеви, котру то статю ми без застережень повторили в „Буковинї“ і з нею згодили ся. Всї наші поясненя руско-польских відносин і перед появою сеї статї і по нїй основували ся на тих самих поглядах, які висказав др. Франко. Не сором нам признати ся, що ми може при якихсь специяльних випадках в розгарі борби перехопили ся і не знаючи при нашім майже нерозвиненім репортерстві ходу справи, подали часом фальшивий коментар, — але в основі ми держали ся кріпко добре і заздалегідь обдуманих поглядів. Коли-ж противні нам ґазети з нечуваною зарозумілостию до нинїшного дня повтаряють свій погляд, як найвисшу мудрість, до нїякої похибки не признають ся, а ще навіть боронять своїх очивидних блудів, нам же не признають в нїчім рациї, — то ми можемо їх лише жалувати і очивидно в данім випадку вважати їх шкідливими.

З того виходила і виходить борба. Хто їде на ярмарок, той мусить приготовити ся на се, що застане крик. Але чи в тїй нашій борбі лише опозиционїсти у всїм мають рацию?

*

Тепер ті погляди на рускі справи, відмінні від опозицийних, має в Галичинї боронити „Руслан“ і Союз. Факт сей сьвідчить раз о тім, що партия Барвіньского скріпила ся значно, а друге о тім, що до того скріпленя і розясненя справ причинив ся найбільше не хто иньший, тілько наша ґазета „Буковина.“ Призбирала ся в Галичинї ґрупа людий вже така значна, що для неї вже вважають неризиковним видавати новий дневник. Се на всякий случай означає поступ в Галичинї, грізний вправдї для невиразних елементів в родї „Дѣла“ і єго опікунів, що тепер мусять виявити свою краску, але зовсїм не грізний для тих, що мають голову на карку і з своєю краскою не крили ся. Heraus на верх з тим, чи „Дѣло“ клерикальне чи радикальне! Ми вже знаємо, що ми Русини, і національної проґрами нам мало. Пора одягати свої партиї по европейски!

Але з того виходить ще одно: коли би „Буковина“ була заздалегідь призначена лише для Галичини, то тепер настала саме пора перенести єї до Львова. Коли-ж се не дїє ся, а повстає новий „Руслан“, то видко з того, що всякі галицкі сплетнї про „Буковину“ були не на місци. Що більше, ми мусимо сконстатувати сей відрадний факт, що за ті два остатні роки буковиньска Русь піднесла ся так значно, що без дневника тепер би тим більше не обійшла ся. Число читателїв „Буковини“ в нашім краю за ті два роки зросло в троє і далї росте. Маємо і в Галичинї споре число своїх прихильників, а при своїй друкарнї, котру заложила наша ґазета, і з котрої тепер доходи з иньших робіт обертають ся в части на видавництво ґазети, ми не боїмо ся видавати єї далї щоденно. Критична пора для „Буковини“ вже минула. І тим ще тїшимо ся, що тепер з подвоєною силою будемо могли ужити нашої працї передовсїм на користь буковиньских Русинів.

Прийшов вечір. Що робити? То не село, на ніч задармо нїхто не хоче приймити. Хоче жид шість шісток, аби нас обночував; каже, що й постїль дасть. Ночуймо і в жида! Дали з кумом по три шістки тай пішли в жидівскі подушки. Але гадаєте, що я міг спати? де там! Якась ворожа мати не давала цїлу ніч супокою: мурахи чи що. А ті люди в містї! они нїби в ночи сплять? Цїлу ніч гамір та гуркотня на дворі. За такий нічлїг ще й плати! Ой паньство, паньство по містах, ви відай ще не знаєте, що то ніч спокійно переспати, хоть би й на сїнї під оборогом.

Я вже гадав, що тїй ночи не буде кінця, нарештї таки діждав ся. Лиш стало шаріти в вікнах, а ми вже всї на ногах; всї таку ніч мали, як я. Ми повмивали ся, наповіли мому малому, щоби від фіри не відходив та коний доглядав; а самі чим борше на стацию. Ще сонце не зійшло, а ми вже чекаємо на колїю. Га, навчило нас вчераше! Коли отворили, щоби купувати білети, то мій кум перший там. Купив для всїх по одному, і ми пустили ся сїдати на колїю. Але нас не пустили, казали чекати у великій хатї, де повно всякого народу було. За час крикнув хтось, щоби сїдати. Кум з кумою схопили ся та в двері, люди за ними, а ми хоть як старали ся їх з очий не пустити, не могли дослїдити, де они обоє сїли; а їх хлїб у моїй тайстрі.

Ми пустили ся й собі за людьми та хотїли до одного отвореного ваґона зайти. Але ми лиш у двері, а відти якийсь грубий вусатий пан:

— Що тут шукаєш, мужику? Тут нема таких як ти, тут пани! — Може й бути, що для панів є осібні ваґони. Ми відступили ся і сїли в другий ваґон, таки зараз коло сего, що з него нас вигнали. Тут були самі жінки. Сїли й ми до них, а самі журимо ся, де кум з кумою; коби хоть не лишили ся!

Задзвонили третий раз. Фертик! Фів! Їдемо..

Але мужикови всюди біда.

Не встиг я добре й примістити ся межи бабами, аж ту входить до середини якийсь старший від колїї з клїщами в руках та до мене:

— А ти відки тут взяв ся? Зараз менї відси! Тут не для тебе місце: се жіноча купа.

— Де — кажу — се ще купа? Тут всїх лиш пять бабів, а моя шеста...

Але він не дає собі й говорити, лиш все своє: іди та іди.

Чиста напасть, гей! — думаю, лишай саму жінку, та іди, сам не знаєш ще й куда.

Він став клїщами пробивати білети, а я сказав жінцї дещо тай, щоби ще якої чести не дістати, забрав ся потихонько у відхилені двері, що сей пан лишив був за собою. Сими дверми вийшов я на мостик межи ваґонами, там потиснув за клямку у других дверий і вже я у другім ваґонї. Але що кажу — в ваґонї! тут наче в паньских покоях було. Що вже не було! навіть лавки з подушками були. Коби я був за собою ще й свою стару потягнув, думаю собі; она з роду не бувала ще в таких покоях.

В кутї на лаві сидїв молодий сьвященик або борше семинарист, а коло него — чи вгадали-бисьте хто? — той сам грубий та вусатий пан, що мене з жінкою не хотїв сюда пустити. Він завірив ся на мене, увидївши, що мужик увійшов, но я просив, щоби не гнївав ся, бо не з своєї волї я сюди прийшов, лиш той недобрий пан, що з клїщами, мене сюди післав.

Сьвященик, видко було, був лїпший від сего грубенького пана, бо говорить до мене.

— Куда їдете, бадїку? — питає.

— До Сучави на відпуст — кажу.

— А, файно, файно! Виджу, що ви Волох, бо до волоского патрона на відпуст їдете.

— Нї, я не Волох, я Русин.

— Та як, ви унїят, до волоского сьвятого їдете на відпуст?

— Нї, я не унїят, — кажу — бо наш панотець з бородою.

— Ну, видите, що ви Волох, ви прецїнь волоскої віри.

— Не знаю — кажу — ми кажемо в нашім селї, що ми всї Русини, бо у нас говорять всї лиш по руски, і в школї учать дїтий також лиш по руски. Правда, наш панотець не всю службу божу по руски відправляють, але инакше, так, що ми не розуміємо; они кажуть, що то по волоски, що то файно.

— А видите, що ви таки Волох! — каже панотець.

Більше не говорив до мене, лиш до того пана але я не розумів їх бесїди, відай по волоски говорили, бо грубенький пан все лиш бурмотїв: аша-аша.

Я не хотїв показувати ся, що й я щось трохи розумію, та зробив ся таким, за якого мене сї пани тримали, простим мужиком. Але я не в тїмя битий. Він каже, що я тому Волох, бо я

З ради державної.

Віденъ, дня 24-го с. м.

(Проєкт закона о підвисшеню платнї державних урядників. — Буджет на 1897 р. — Краєві сойми.)

Нинї почались загальні розправи над законом о підвишцї плати урядників державних. В розправах взяв участь і мінїстер фінансів Білиньский, а з єго промови вийшло взагалї те, що правительство не може скорше думати о підвишцї плати урядників своїх, аж поки не буде на се відповідне, 12-мілїонове покрите. Се покрите хоче правительство найти в підвишцї оплат стравних (консумцийних) з пива та горівки, а відтак з підвисшеного податку біржевого. Однакож позаяк правительство долитавске не може висше згадані податки стравні на свою руку піднести, а лиш в порозуміню з правительством угорским; позаяк відтак вся та справа стоїть в безпосередній звязи з угодою угорскою, а та угода буде переведена аж через будучий парлямент і то мабуть в другій половинї 1897 р., то хотя правительство не противить ся ухвалї закону о платах урядників, оно не може згодитись на клявзулю: „закон сей увійде в житє з днем 1-го липня 1897 р.“ а годить ся на те, щоб було сказано: „закон ввійде в житє по оголошеню.“ Се значить, що правительство тогдї аж виконає тепер ухвалений закон, як найде покрите з податків стравних від пива і горівки та з підвисшеного податку біржевого. Урядники державні можуть проте бути певні того, що плата їх буде підвисшена аж з початком 1898 року.

До закону о підвишцї плати урядників заняли консерватисти, а побіч них і аґраристи (на чолї бар. Діпавлї) становище зовсїм неприхильне. Они виходять з становиска, що низші верстви населеня австрийского не в силї поносити більших тягарів, а тим меньше видержати новий податок (висший) від пива і горівки. Чехи і Нїмцї рівно-ж противні підвишцї податку від пива і раді би весь тягар звалити на горівку, котрої мало уживають. Коротко кажучи, положенє таке, що рада би душа в рай, та гріхи не пускають: раде би правительство помочи урядникам, та біда в тім, що гроша нема, а податники перетяжені.

Комісия буджетова покінчила майже свої наради так, що з початком слїдуючого тижня буджет державний увійде на порядок дневний повної ради. Оскілько можна догадувати ся, то розправи над буджетом не покінчать ся в грудни, а потривають ще через сїчень. Під конець грудня будуть скликані сойми краєві для ухваленя провізорий буджетових, однакож лиш на кілька днів. Під конець сїчня будуть сойми продовжати свої наради аж до половини марта, по чім наступлять нові вибори до ради державної.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 26-го падолиста 1896.

Іменованє. Радник краєвого суду у Львові Корнило Зубрицкий іменований заступником голови мирового суду при закладї обезпеченя робітників від випадків для Галичини і Буковини.

„Селяньска Рада“ у Львові скликує на день 4-го грудня с. р. повітове віче до великої салї Народного Дому, аби порадити ся в справі недалеких виборів до повітових рад.

Новий зелїзничий шлях Тернопіль-Копичинцї отворено у вівторок торжественно при участи представителїв всїх властий державних, автономічних і військових. Мінїстра зелїзниць ґен. Ґуттенберґа і галицкого намістника кн. Санґушка повитано на тернопільскім двірци. З ними приїхало богато достойників. Всї поїхали до Загробелї, де відбував ся в ордината Чарковского-Ґолїєвского пир аж до рана. О 8-ій год. зрана наступило отворенє шляху. Достойники висїдали на кождій стациї, де їх витали ріжні депутациї і нарід. В Теребовли витали гостий вистрілами з моздїрів та військовою музикою.

Громадскі вибори в Чернівцях розпічнуть ся дня 9-го грудня. Того дня і 11-го грудня будуть передмістя вибирати, а дня 16-го грудня відбудуть ся вибори з третього кола середмістя.

Справу ревізиї катастру ґрунтового буде — як відомо — рішати ще центральна комісия, до котрої висилає рада державна і палата панів по 24 членів. Для Буковини вибрала рада державна пос. д-ра Стефановича, дїдича з Раранча, а єго заступником пос. бар. Василька, дїдича з Бергомету. Для Галичини вибрано: пос. Пастора, Абрагамовича Давида і ґр. Пінїньского; а заступниками: Єнджейовича, Вахнянина і Поточка. — Маємо надїю, що пос. Стефанович буде совістно боронити інтересів наших селян

Краєвий буджет для Галичини на 1897 р. вже готовий. Після него будуть мешканцї Галичини платити, як і сего року, 61 кр. від кождого лева безпосередних податків. Буджет виказує надвишку в сумі 26.000 зр.

Для любителїв прогульок маємо добру вістку. Черновецка рада громадска рішила на своїм засїданю у вівторок, збудувати понизше вершка Цецини помешканє для лїсничого, а заразом реставрацию і кілька хатчин для лїтних помешкань. Хто знає, що черновецкі мешканцї в лїтї могли робити прогульки лише до малого лїска Горечи, а коли вибрали ся до подальшого гарного лїса Цецини, то мусїли з собою возити харч і напої, бо там не можна нїчого подібного дїстати, сей певно з радостию повитає згаданє рішенє черновецкої ради громадскої.

З Київа пишуть: У нас сего року незвичайно гарна осїнь. Не памятаємо такої вже віддавна. До 10-го с. м. малисьмо тут тепле вереме, так що гадав бись, що жиєш десь в Італїї. Аж від того часу пригадує холоднїйший вітер, що не жиємо над берегами Тібера, але над Днїпром.

Віденьский бурмістр перед судом. Під таким заголовком ми вчера донесли, що віденьского бурмістра Штробаха заскаржили діюрнїст Сеппер і фіякер Бавер за образу чести. Як Wiener Allg. Zeitung доносить, відтягнув Бавер вже свою скаргу. В справі Сеппера толкують антисемітскі ґазети, що бурмістр образив єго підчас свого урядованя, а в такім разї цїла справа не належить перед суд.

Сила музики. Коли недавно італїяньский престолонаслїдник оженив ся з чорногорскою княгинею, сказала італїяньска королева Марґарита до своїх повірниць: „Надїю ся, що тепер, коли стану бабкою, король не заборонить менї носити окуляри.“ Розповідають, що задля окуляр бувають в королївскій родинї італїяньскій нераз малі сцени. Коли тілько король побачить свою жену, котра має слабі очи, з окулярами, він зараз каже роздражнений: „Марґарито“, скинь но окуляри.“ А коли королева таки хоче в окулярах читати, король додає: „Марґарито, коли не скинеш окуляр, то я зараз зачну сьпівати.“ Королева сейчас слухає свого мужа. Она іменно дуже музикальна і не може стерпіти фальшивого сьпіву свого мужа, бо то єї страшно дражнить. Тож аби уратувати ся перед „сьпівом“ короля, она скидає окуляри.

Не треба давати злого прикладу! В ріжних нїмецких містах відбували ся недавно з'їзди голярів; на них принято одну загальну резолюцию, котрою заказує ся голярам і їх помічникам носити бороди, бо — так мотивовано — не треба давати злого прикладу... клїєнтам.

Повінь в Сербії. Північні околицї Сербії навістила в кількох послїдних днях величезна

волоскої віри. Якої я волоскої віри? Я десь читав, що Волохи від нас від Русинів приймили віру православну, а не ми від них; борше Волохи рускої віри, коли вже так можна судити, як Волохи. Я кажу, що наш панотець в церкві по волоски відправляє, а він вже з сего виводить, що я Волох. От лїпше був би сказав, що я — вибачте — дурень тай що всї ми такі в нашім селї. А чому? бо в нас в церкві відправляє ся служба божа також й по волоски, а ми лиш очи повитріщаємо мов цапи, нїчогісенько не розуміємо, а мовчимо на таку роботу. А то ади, куда то іде... О нї, так дальше не може бути і не сьміє бути. Най мене наш панотець і за ворохобника в селї тримають, але я таки й сам упоминати ся буду і другим розтолкую, щоби упоминали ся о зрозумілу молитву в церкві.

Зараз за другою стациєю за Чернівцями найшов мене той недобрий пан з клїщами і тут межи ваґонами.

— А тебе й тут повно — каже — як ти сюда вихав ся? Се друга кляса, се паньска купа!

— Я не знав — кажу — ви казали йти відти, то я й пішов.

— Не сюда казав я, а в другий бік. Зараз як лиш стане поїзд на недалекій стациї, то менї сейчас перейти до иньшого ваґона на задї, бо штроф не мине!

Що се на мене сегодня, гей!? З жінкою мене роздїлив, відти гонить, відси гонить... може таке й з кумами дїють. А хто знає, що з моєю жінкою дїє ся? Я чоловік, а мене гонять як оленя; а жінка що сама може?

Лиш колїя трохи стала та двері втворили ся, то я на двір, на долину; та побіг, побіг гет назад і сїв вже в такий ваґон, де було повно і жінок і чоловіків. О тут то була купа, бо не було де й стати, не то сїсти, а не там, де моя жінка. Та гірка година була тут деяким жінкам, що без чоловіків їхали. Один швабиско всадив ся одній жінцї, що сидїла на лавцї, на колїна і вивернув ся наче на крісли. Бідна обиджена жінка спаленїла від стиду та гніву, кричить, сварить: нїчо не помагає, ще й сьміють ся з неї. Она вже й просить напастника, щоби єї дав спокій, а він сьміє ся та нїби то потїшає єї, що він зараз встане, най лиш відпічне; єго ноги болять, а так єму мягко сидїти. Другий такий самий вітрогон, як тамтой, курить люльку на довжезнім цибуєї; з рота пухкає димом наче комин у машини. Та най би собі курив, мара би го вже брала, але він садить як кулак велику люльку жінкам на голову та на груди; регоче ся та каже, що як єї неприємно на голові тримати, то най возьме горячу люльку в руки та єму потримає, заким викурить. Я мало не минув ся з злости, коли дивив ся на такі обиди, а ще як нагадав ся, що й моя жінка сама їде, то аж мене нема: може й там швабів понапихало ся, хто знає...

Бідні жінки скаржуть ся тому, що з клїщами, а він, замісць порядок зробити, ще й сам до них шкірить зуби та повідає, що они не мають чого гнївати ся, коли до них чужі чоловіки липнуть. А добре я казав дома кумови, що не люблю на колїї їхати...

Я не міг більше на всї ті збитки над бідними дївчатами та жінками дивити ся, та звернув голову до отвореного вікна і дивив ся на двір, на сьвіт божий. Тепер — казали в ваґонї — ми їхали долинами в околицї Радівців. Всюда, виджу, хлїб на поли красний, копи густі, кукурузи наче лїс, а худібка ще красша, як у нас. Ну, чого-ж тоті Волохи так дуже горлають на наших руских послів? Чи-ж се не сьвята правда, що п. Стоцкий на вічах казав? В чім же їх поле гірше від нашого? Чому наші податки в двоє або й в троє більші від податків сих людий? Го-го, як би одно сотворінє роги мало, то би весь сьвіт покололо, та ба! Є ще слава Богу в нашім краю люди, що безсторонно вміють судити, не вважають на пустий крик.

Продумуючи про наш руский нарід, як єго всюда кривдять, я так трохи й призабув за свою біду. Забув на ті всї збитки, які ту за мною жінкам дїяли ся, забув навіть за мою жінку гадати, що она сама, і що десь о менї журить ся, аж скреготанє гальми під ваґоном мене з задуми наче би зі сну збудило.

— Поїзд стає, Сучава недалеко! — заговорив хтось коло мене. І справдї подалеки на горбі по правім боцї річки почали виринати куполи церковні та червоні дахи домів: се була Сучава.

(Конець буде).

повінь, котра забрала множество жертв в людях, деякі села цїлком зруйнувала і наробила такої шкоди, що добробит тисячів мешканцїв знищений на довший час. Нещастє діткнуло долини ріки Сави і єї побічної ріки Дрини, а найбільше потерпіли місцевости Власениця, Зворник і Білина. В Білинї перервали води недавно збудовану греблю і залили цїле передмістє, перевертаючи навіть більші доми. Великого села Таня вже нема, замінило ся в купу развалин, серед котрих плавають трупи людскі і звірячі. Мешканцї того села хоронили ся спершу на дахи, але поміч не прибула, аж вкінци підмулені фундаменти запали ся і люди потонули. Поміч, оскілько можна о нїй говорити при такім великім нещастю, наспіла від правительства дуже скоро. Пароход „Разан“ та иньші судна увихали ся пильно по залитих околицях ратуючи людий, та розвозячи їм поживу. Де не було кораблїв, там роблено на борзї тратви, котрі виратували 150 людям житє. На місце нещастя прибув король Александер. Правительство визначило поки-що 50.000 франків підмоги для навіщених повению, а під проводом митрополита Михайла завязав ся комітет для збираня жертв.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 26-го листопада 1896 року.

Рада державна.

Відень. (*Засїдане 25-го с. м.*) Буджетова комісия предложила справоздане про буджет на 1897 р. — Палата розпочала розправу про управильнене платнї урядників і ухвалила 180 голосами против 8 перейти до специяльної дебати. Принято перші три уступи. Пос. К р о н а в е т т е р і П е р н е р с т о р ф е р внесли проект закону в справі охорони права зборів і домагали ся, щоби комісия до 14 днів здала справу про сей проект. Про пильність сего внесеня будуть радити пізнїйше.

Будапешт. Вчера відбули обі палати угорского сойму свої перші засїданя. Сегодня відбуває ся торжественне отворене сесиї. — В соймі заявили члени Кошутівскої партиї, що не возьмуть участи в отворенню, бо з бурґу повіває лише чорно-жовта хоругов. Президент мінїстрів Б а н ф і заявив, що жадане Кошутівскої партиї неоправдане нї в законах нї практикою. Цїсар буде послів принимати в бурґу.

Будапешт. Сегодня в полуднє повитав цїсар яко угорский король угорский парламент престольною промовою. В нїй підносить ся, що головною задачию парламенту буде окрім полагодженя буджету ще і справа угоди. Цїсар висказав надїю, що при обопільнім справедливім увзглядненю істнуючих обставин і матеріяльної сили обох частий, а заразом задля полїтичних інтересів, котрі сполучені з становиском монархії і домагають ся скорого полагодженя сих питань, — удасть ся всї справи в свій час і для всесторонного заспокоєня полагодити. З тим сполучений також фінансовий союз із сусїдними краями. Між дальшими законодатними працями споминає престольна промова: реформу адмінїстративної орґанїзациї, цивільного процесу, цивільного права, усталене автономії католицкої церкви, полїпшене биту клера всїх віроісповідань, вкінци яко докінчене великого дїла реґуляциї валюти наводить престольна промова виплату ґотівкою і реформу безпосередних податків. Сї закони скріплять добрі фінансові віносини края і усталять їх. Правительство постарає ся предложити новий карний закон для війска, закон для покараня за зраду військових тайн і за шпіґуньство. Відкликом до патріотизму і розважности послів кінчить ся престольна промова.

Брікс. В карнім заведеню вибух огонь, при чім ранено 6 вязнів. Огонь повстав мабуть через потайне курене циґар.

Рим. Сюди приїхав сербский король, повитаний італїяньским королем.

Париж. В радї мінїстрів говорив мінїстер Ганното про положене в Туреччинї. Там починають переводити обіцяні адмінїстративні реформи.

Мадрит. На Филиппинах побило іспаньске війско повстанцїв по сильнім опорі.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди								Відходять	Поїзди							
	поспішні			особові			мішані			поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв									**з Чернівцїв**								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$			До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Ґлїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$			До Ґлїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	9^{50}	До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

П і д ч е р к н е н і ч и с л а означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.